

Kissing a Mezuzah & Sefer Torah: A Medical & Halachic Analysis

Rabbi Aaron E. Glatt, MD

**Mount
Sinai**

Presenter Disclosure

Presenter Name: **Rabbi Aaron E. Glatt, MD**

Affiliations: **Mount Sinai South Nassau &

The Young Israel of Woodmere**

Conflict of interest: **None**

LEARNING OBJECTIVES

1. At the conclusion of this presentation, participants will be able to understand why we kiss sefer Torah
2. At the conclusion of this presentation, participants will be able to understand why we kiss the mezuzah
3. At the conclusion of this presentation, participants will be able to understand potential risks of doing so.

Rama O”C 149:1

ויש שכתבו שבאים התינוקות לנשק
התורה כדי לחנכם ולזרזם במצות
וכן נוהגין [אור זרוע]

(also quoted in Levush 149:1)

Kaf HaChayim

Shulchan Arukh, O”C 149:10

ויש שכתבו שמביאין התינוקות לנשק התורה וכו' וכן
הגדולם ג"כ מצוה לנשק את התורה כמ"ש לעיל או' ז' וכן
העולה אחר הקריאה מנשק הס"ת כמ"ש לעיל סי' קל"ט או'
כ"ז יעו"ש. וכ"כ התו"ח או' ג' דהמנהג גם הגדולים מנשקים
התורה כשמעבירים לפניהם ומלויים אותו מעט

ויש לאדם ליזהר הרבה בכבוד התורה בכל מה דאפשר
כי היא עץ החיים

How Do We Kiss the Sefer Torah?

*The custom is to kiss the
outside of the sefer Torah
with the mouth*

**Kitzur Shlah; Chesed L'Alafim; Kaf Hachaim;
Yesod V'shoreish Ha'avodah; Shaarei Ephraim;
Halichos Shlomo; Beis Baruch**

How Do We Kiss the Sefer Torah?

*If one can't kiss with the mouth,
places your hand on the sefer Torah
and then kiss your hand*

**Shaarei Ephraim; Minhag Yisrael Torah; Pischei
Shearim; Edos Yisrael.**

(Harav SZA was opposed though - V'aleihu Lo Yeibol)

Rabbi Moishe Dovid Lebovits

Halachically Speaking Volume 16 Issue 4

“Some raise an issue with kissing the sefer Torah with one’s lips, since if one has a cold he is now transferring germs from his lips to the sefer Torah. If another person kisses the sefer Torah after him it could pose a danger. The custom of many gedolim, however, was not to be concerned with this. Nonetheless, in a situation where one knows that someone who has a contagious cold kissed the sefer Torah mantel, Harav Elyashiv, zt”l, said that it should be removed and washed.”

The custom of Harav Chaim Kanievsky was to kiss the sefer Torah mantel with his mouth

Ohel Yaakov, Kavod Sefer Torah V’sifrei Kodesh 1, footnote 37

Pninei Halacha

דיני קריאת התורה פרק כב' ס' ג

נהגו שכל מי שספר התורה עובר לידו מנשקו ומלווהו מעט.
הרוב נוהגים לנשק את התורה בפיהם ממש, ויש שנוגעים בו
בידם ומנשקים את היד (ע' פס"ת קמט, א-ב).
וראוי שחולה או מצונן לא ינשק את התורה בפיו, כדי
שלא להדביק את שאר המתפללים במחלתו.

מנחות מג:ב "מזוזה"

כל מי שיש לו תפילין בראשו ובזרועו, וציצית בבגדו,
ומזוזה בפתחו – מוחזק הוא שלא יחטא. ומפני שיש
במזוזה ייחודו של הקדוש ברוך הוא, ותמיד בבואו
ובצאתו יזכור על זה – יתן יראתו על פניו לבלתי
יחטא. וכל הזהיר בה – יאריכו ימיו וימי בניו,
כדכתיב: "למען ירבו ימיכם וימי בניכם"

עבודה זרה יא:א

מסורת הש"ס

א) ג"ה חסד ח"ל חמ"ה קא
מח"ק, ב) מנחות לג,
ג) ברכות מז: ע"ש,
ד) נעמי' כ"ד על גליון
ברכות מ: דמלוא להפסיד,
ה) לקמן ס"ג, ו) [תוספתא
שבת פ"ח ה"ט] פנהדרין
נב: ו) [תוספתא שבת פ"ח
ה"ט ותוספתא פנהדרין
פ"ד ה"ב] ז) [תוספתא
שבת פ"ח ה"י, ט] [שם],
י) [לקמן י"ג, כ] נכחות
קד, ל) וע"ש תוספות
כ"ח לב: ד"ה מדברי שניהם
וכו'.

תורה אור השלם

- ו' חלק לפניהם יקום
בעמוד שני לנחמם
הדרך וליקח בעמוד אש
לקחור להם לקחת יקום
לקללה שמות יג כא
מקנה ועד עולם
- תהלים קכא ח
ו' יאמר ה' לה שני גוים
בבטן ושני לאמים
ממעין יקדדו ולאם
מלאם יאמץ ורב יעבר
צורה בראשית כה כג
4. כמגשה ארץ מפרים
אשר ישבתם בה לא
תעשו וכמגשה ארץ
בגן אשר אני מביא
אתכם שמה לא תעשו
וכתקיתם לא תלכו:
יקרא יח ג
5. בשלום תמות

לפני אידיהן פרק ראשון עבודה זרה

יא.

עין משפט
נר מצוה

א) [נעמי' י"ד ס' רפס
סעיף ב בהנה]
לז ב מ"י פ"ד מהלכות
דעות הלכה ון ט:
לח ג ד מ"י פ"ד מהל'
אכל הלכה כו ופ"ב
מהל' מלכים הלכה א טור
ש"ע י"ד ס' שמו סעיף א
נכרנ אלפס עוד כמער
קטן דף רלב:]:

רבי חננאל

נתפרדה חבילותי. אנקלוס
בר קלניקוס איגור שדר
קיסר גונדא דרומאי
בתריה משכינהו בקרא
גירינהו הדר שדר
אחריני האמר להו לא
תימרו ולא מידי אמר
להו אימא לכו מילתא
בעלמא גיפרא נקוט גורא
לאפיפרא שהוא פחות
ממנו האבוקה לפניו וכן
אפיפרא לדוכסא דוכסא
להגמונא הגמונא לקומא
קומא הוא המלך מי נקוט
אבוקה קמי חד אמרו ליה
לא אמר להו והא בישראל
כתיב ויה' הולך לפניכם
יוסם וגו' יש אומה
בעולם כמותם איגור הדר
שדר וכו'. ויאמר ה'
לה שני גוים בבטן
שני גאים בדרד אחד זה
אנטוניוס ורבי שלא פסק
משולחנם לא תורת ולא
קישות קישואים קטנים
ולא צנו: כחנ' יוס

נתפרדה חבילה. אהבתינו שנקשרה נפש צנפס: גונדא. גדוד:
גיפורה נקוט גורא לאפיפורה. נטול ומוליך האבוקה לפני אפיפורה.
כולן מיני שררה הן זה למעלה מזה: קומא. מלך: שני גוים כחז
וקרינן גוים: אנטוניוס ורבי. זה צא מעשו זה צא מיעקב: חורב.

ליטוג"א צלע"ו: לטון. רפנ"א
צלע"ו: חיתוך והיפוך מועילין למאכל:
פלחי צה. עושין אותו יום איד קבע
כל ימי בנו העומד תחתיו: אלמא.
מדלל תלי ר"מ טעמא בשריפה אלמא
לאו חק העובדי כוכבים הוא לשם
עבודת כוכבים: ורצנן. דתלו טעמייהו
זה קסברי חוקה היא להם: ולא מדרכי
האמורי. אינה מדרכי האמורי לחוש
ללא תעשה כמעשיהם (שמות כג):
השיבטא הוא. מי ששורפין עליו מראין
שמיחתו חשובה להם השיבטא להם המיתה
ששרפו עלה ופלחי לעבודת כוכבים:
צלוס סמות. צדקיהו כחז: שצעים
מנה לורי. משמע הכסף שרף. לורי
משקל של לור והוא כ"ה סלעים והסלע
ד' דינרים והדינר הוא משקל זהוב
קושטנטיני"ה: שצעים מנה. כלי
תשמיש היו שוין שצעים מנה: ומידי
אחרינא לא. מפסדינן אלא כלי
תשמישו: עוקרין. בהמה. הגידין
לכד שעל פרסותיה עוקר וחותך
אפוגרימ"ט צלע"ו: צפוס שרנב
עליו. דהוא כלי תשמיש: עיקור
ש"ס זה עריפה. שהבהמה נטרפת
זי אהרן לנשואו וא"כ על מי

נתפרדה חבילה אונקלוס בר קלונימוס
איגור שדר קיסר גונדא דרומאי אבתריה
משכינהו בקראי איגור הדר שדר גונדא
דרומאי [אחרינא] אבתריה אמר להו לא
תימרו ליה ולא מידי כי הוו שקלו ואזלו אמר
להו אימא לכו מילתא בעלמא גיפורה נקט
גורא קמי פיפורה פיפורה לדוכסא דוכסא
להגמונא הגמונא לקומא קומא מי נקט
גורא מקמי אינשי אמרי ליה לא אמר להו
הקב"ה נקט גורא קמי ישראל דכתיב יוה'
הולך לפניכם יומם וגו' איגור [כולהו] הדר
שדר גונדא אחרינא אבתריה אמר להו לא
תשתעו מידי בהדיה כי נקמי ליה ואולי
חזא מזוזתא [דמנחא אפתחא] *אותיב ידיה
עלה^א ויאמר להו מאי האי אמרו ליה אימא
לן את אמר להו מנהגו של עולם י"מלך
בשר ודם יושב מבפנים ועבדיו משמרים
אותו מבחוץ ואילו הקב"ה עבדיו מבפנים
והוא משמורן מבחוץ שנאמר ה' ישמר
צאתך ובואך מעתה ועד עולם איגור תו
לא שדר בתריה^ב ויאמר ה' לה שני גוים
בבטן ושני לאמים

צנון וחזרת לא בימות החמה ולא בימות הגשמים. והא דלמרינן
בפרק כ"ד מעברין (שיריון דף נז.) נראה לטון נראה סס
חיים והא דמניא נראה סס המות לא קשיא כאן בימות החמה כאן בימות
הגשמים י"ל דמיירי הכא צפת שהוא סס חיים ועוד יש ספרים דגרסי
התם כאן צעלין כאן באמהות
שהאמהות הם לעולם חיים והכא
נמי איירי באמהות ואע"ג דלמרינן י
שרצי לא נהנה מן העולם אפילו
באלבע קטנה מ"מ אוכלי שולחנו היו
רבים: ש"ס פסקו משלחנם צנון.
אין זה רבותא אלא שהיו מרבים
סעודת שולחנם שהיו צריכין לחתך
ולהפך מאכל ולהרחיב בני מעיים:
ו"א חוקה היא חיבי שרפינן. תימה
מאי קפריך דלמא לעולם
חוקה היא וכיון דכתיב צאורייתא
לא גמרינן מינייהו דהכי למרינן צפ'
ד' מיתות (פנהדרין דף נב:) גבי מלות
הנהרגין דרצנן אמרי צסיף כדרך
שהמלכות עושה ור' יהודה סבר
צקופין ומניא אמר להם ר' יהודה
לחכמים יודע אני שמיטה מנוולת
היא זו אבל מה לעשה שהרי אמרה
תורה ובחוקותיהם לא תלכו אמרו
לו כיון דכתיב הריגה צאורייתא אן
לא גמרינן מינייהו דאי לא תימא הכי
הא דמניא שורפין על המלכים ולא
מדרכי האמורי אן הכי שרפינן אלא
כיון דכתיב צאורייתא לאו אן מינייהו
הא גמרינן מינייהו

Avodah Zarah 11a

Onkelos the son of Kalonymus the convert

The Roman emperor dispatched another cohort
ordered them not to engage in any conversation with Onkelos.

They seized him and were walking to the doorway

Onkelos saw the mezuzah, placed his hand on it, and asked “What is this?”

They replied: “You tell us.”

Onkelos: “The universal custom is a mortal king dwells within and his
servants keep guard over him from without; but with HKBH...

His servants dwell within while He keeps guard over them from without.

‘Hashem yishmor tzetcha u’vo’echa me’atah v’ad olam,

Hashem will guard your goings and your comings, from now and forever”

(Tehillim 121:8).

They too converted to Judaism... (like the first two groups)

Yoreh Deah 285

Rama in Darkei Moshe citing Maharil mentions the Onkelos story

→ basis for minhag of touching the mezuzah

Rama in Shulchan Aruch (YD 285:2)

→ minhag of touching mezuzah upon entering and leaving house

Gra (YD 285:1) also assumes touching mezuzah is based on Onkeles story

Aruch Hashulchan (YD 285:4) במעשה דאונקלס → קצת מקור בגמרא Also adds:

שיניח אצבעו השלישי על שם "שדי", ויתפלל לה' שישמרנו בשם זה, וינשק אצבעו זה

(ברכי יוסף)

Touching the Klaf Itself

Ben Ish Chai (Ki Tavo: 3): when leaving the house, put hand on mezuzah...

Say, “Hashem yishmor tzeiti u’vo’i l’chaim tovim u’lshalom, me’atah v’ad
olam; Keil Shakai yevarech oti v’yitein li rachamim.”

Rabbi Akiva Eiger (Mahadura Kamma, Shu”t, no. 58):

Touching the mezuzah parchment is prohibited

If mezuzah lacks a cover, use a sleeve (or other interposition) to touch it

Keset Hasofer (Rabbi Shlomo Ganzfried; Chakirah 19

Permits directly touching the klaf

Kissing the Mezuzah

(Thanks Rabbi Dr. Ari Zivotofsky for some of these sources)

Chida quotes Arizal

Kiss the mezuzah by placing middle finger on the word Shakai

Then kiss that finger...

Pray to Hashem to be protected from the yetzer hara

Chayei Adam 15:1: kiss mezuzah entering / leaving house

Kitzur Shulchan Aruch 11:24: kiss mezuzah entering / leaving house

Kitzur Shulchan Aruch 71:4: kiss mezuzah before going to sleep

Be'er Moshe 2:2:4: lefty kisses with left hand

Why Are We Kissing the Mezuzah?

Kissing a loved or venerated object demonstrates “chavivus”

Rema (OC 24:4) cites minhag of kissing tzitzit during Shema

**Kaf HaChaim and Shalah note that some people kiss the sukkah and the
arba minim, matzah and marror**

**Sha’arei Ephraim (Sha’ar 10, 4) says that when the Torah is taken out of
the aron kodesh, those standing nearby kiss it**

Against Kissing the Mezuzah

**Rabbi Yosef Eliyahu Henkin in Eidut Le'Yisrael: objects to kissing
the mezuzah or sefer Torah**

Prefers pointing and “blowing” a kiss.

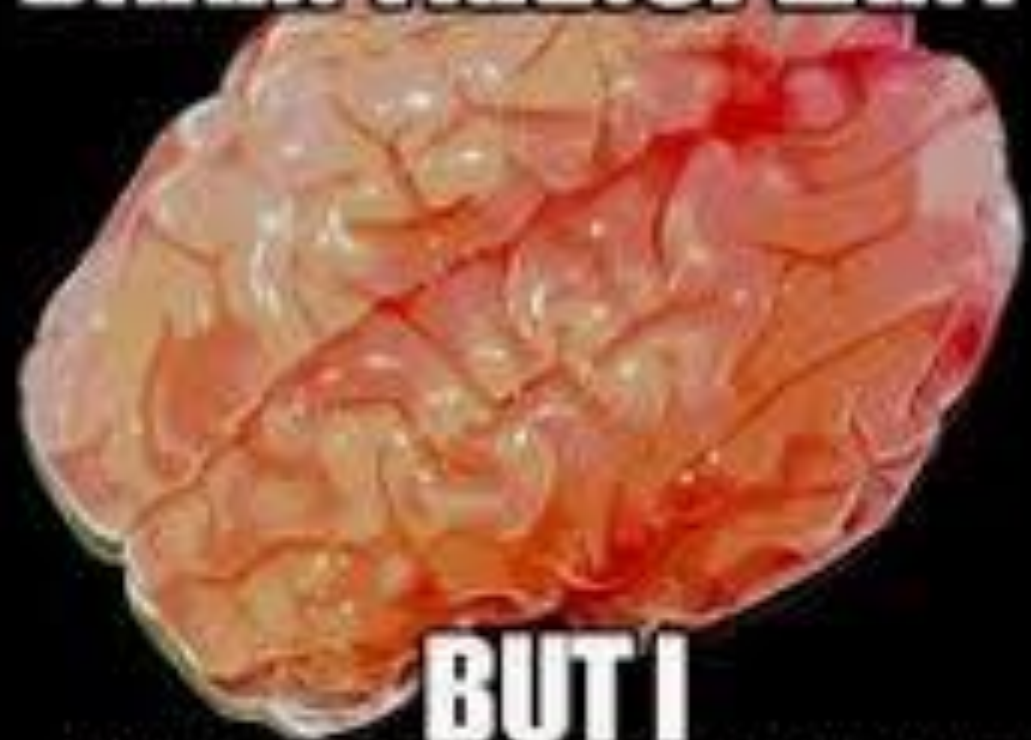
Two reasons:

- 1) Firstly, kissing implies too much familiarity**
- 2) kissing even via fingers or hand spreads germs**

based on Shulchan Aruch, OC 170:15. 11

*Should We
Be Against
Kissing
the
Mezuzah*

**I WAS THINKING
ABOUT A
BRAIN TRANSPLANT**

**BUT I
CHANGED MY MIND.**

What does science have to say regarding kissing the mezuzah

AJIC

American Journal of Infection Control

Access provided by Mount Sinai South Nassau

[Articles](#) [Publish](#) [Topics](#) [Multimedia](#) [About](#) [Contact](#)

Search for

LETTER TO THE EDITOR | [VOLUME 41, ISSUE 11, P1139-1140, NOVEMBER 2013](#)

[Download Full Issue](#)

Microorganism contamination of mezuzahs in a tertiary care hospital in Brooklyn, New York City

[Ceres T. Tiu, MD](#) • [Alejandro Villegas, MD](#) • [Khawar Khurshid, MD](#) • ... [Monica Ghitan, MD](#) •

[Yu Shia Lin, MD](#) • [Edward K. Chapnick, MD](#) • [Show all authors](#)

Published: May 13, 2013 • DOI: <https://doi.org/10.1016/j.ajic.2013.01.038>

American Journal of Infection Control 41 (2013) 1136-46

Microorganism contamination of mezuzahs in a tertiary care hospital in Brooklyn, New York City

To the Editor:

Health care-associated infections are an important focus of infection control and prevention.¹ A mezuzah is a parchment scroll inscribed with verses within an outer container^{2,3} that may be made of wood, metal, or plastic. In the Jewish faith, touching a mezuzah with one's fingers and then touching the fingers to the lips² can be a daily ritual. At Maimonides Medical Center in Brooklyn, New York, mezuzahs are found permanently placed on the doorways of the majority of patient rooms and units.

It has been shown that hospital environmental surfaces can be contaminated with microorganisms that may eventually cause hospital-acquired infections.³⁻⁸ Because mezuzahs are touched upon entry and exit to patient rooms, often without cleaning the hands, we postulated that they may be a reservoir for nosocomial pathogens. Youngster et al evaluated mezuzahs affixed on the doorposts of a Tel-Aviv hospital and found that several preinterventional study samples harbored potential pathogens such as *Escherichia coli* and *Klebsiella* spp.⁹

We randomly selected 100 mezuzahs of 275 placed throughout the hospital on patient rooms on medical floors and in telemetry, intensive care, and pulmonary step-down units. Each mezuzah was swabbed, and the specimens were inoculated onto blood agar, MacConkey agar, and Columbia agar.¹⁰ Organisms were isolated and identified by conventional microbiologic methods.

Of the 100 mezuzahs swabbed, 35 were culture positive with 65 showing no growth. No gram-negative organisms were isolated. Coagulase-negative *Staphylococci* represented the majority of isolates, 80% (28/35). *Corynebacterium* sp, 14.3% (5/35), and *Bacillus* sp, 5.7% (5/35), represented the remainder of culture-positive swabs.

We did not identify pathogenic bacteria on the mezuzah containers sampled at our hospital. This probably reflects the effectiveness of environmental cleaning protocols as well as other infection control policies at Maimonides Medical Center, such as hand hygiene education of health care staff, patients, and families; the use of appropriate infection control precautions; and disinfection of high-touch surfaces, including the mezuzah containers, with a quaternary ammonium disinfectant solution in standard precaution rooms and a stabilized bleach and detergent solution that meets Centers for Disease Control and Prevention guidelines¹¹ in contact isolation rooms.

Acknowledgment

The authors thank the following individuals for their invaluable contributions to the study: Dr. Peter Speciale, Mr. Michael Lazzaro, and the staff of the Maimonides Medical Center Microbiology Laboratory; Chief Rabbi Avrohom Friedlander and Rabbi/Chaplain Benzion Leser, Maimonides Medical Center; and Mr. Michael Yohannes, Director of Environmental Services, Maimonides Medical Center.

References

1. Department of Health and Human Services action plan to prevent healthcare-associated infections. January 6, 2009. Available from: <http://www.hhs.gov/ophs/initiatives/hai/draft-hai-plan-01062009.pdf>. Accessed September 28, 2010.
2. Compiled by Zaklikowski D. What is a Mezuzah? Chabad.org, Chabad-Lubavitch Media Center 2001-2010. Available from: <http://www.chabad.org/>

American Journal of Infection Control

Volume 37, Issue 10, December 2009, Pages 861-863

Brief report

“Can religious icons be vectors of infectious diseases in hospital settings?”

[Ilan Youngster MD^a](#) , [Matitahu Berkovitch MD^b](#), [Eran Kozer MD^{b c}](#),
[Zipora Lazarovitch PhD^d](#), [Sofia Berkovitch M.Occ.H.^e](#), [Michael Goldman MD^a](#)

Show more

+ Add to Mendeley Share Cite

<https://doi.org/10.1016/j.ajic.2009.03.006>

[Get rights and content](#)

According to Jewish tradition, Mezuzahs should be affixed on all doorposts leading to communal places. We evaluated the bacterial pathogenic load on the Mezuzah covers in our hospital. Mezuzahs were sampled in all hospital departments, and cultures were carried out. Serving as a control group, door handles belonging to the same departments were tested as well. Most samples harbored potential pathogens. Few cultures were positive in the control group, demonstrating that regular disinfection is carried out, but apparently religious artifacts are overlooked.

Section snippets

Samples

The study was carried out at the Assaf Harofeh Medical center, a university-affiliated general hospital in central Israel, in December 2007. A convenience sample of 70 Mezuzahs was sampled from all hospital departments, including utility areas. The Mezuzahs were sampled by swabbing the surface of the cover with a sterile cotton-tipped applicator. The samples were then transferred to the laboratory using a sterile transport swab and media suitable for both aerobes and anaerobes (Copan...

Results

In the preinterventional part of the study, all but 1 Mezuzah showed growth of potential pathogens. The most commonly isolated organism was coagulase-negative *Staphylococci* (CONS), but several cultures were positive for fecal organisms (*Escherichia coli*, *Klebsiella* spp) and fungi (Table 1). In the control group, only 12 cultures were positive; all except 1 grew CONS. In the repeat cultures of the Mezuzahs after the intervention, 3 samples were disqualified because of sampling error, leaving a...

Discussion

In the current study, we have showed a significant bacterial load on Mezuzahs in most areas of our medical center. Not surprisingly, the highest colony counts were from samples taken in the utility areas (mainly the public cafeteria) where the turnover of people is significant. However, even samples collected in intensive care units contained a significant number of potential pathogens. It is well-known that, in the setting of intensive care units, the possible consequences of nosocomial...

Thank you for listening!

Respect is admiration with a reason.

Leadership Freak